

De slapende Boeddha

– Hans van Aurich

Dit symposium, *De verborgen schat van het innerlijk leven*, voldoet aan de drie doeleinden van de TVN (zie achterzijde *Theosofia*, redactie). Deze voordracht gaat in het bijzonder over de latente vermogens van de mens en kennis over het zelf.

Hans van Aurich is lid sinds 1985 en bekleedde diverse functies binnen Loge Den Haag. Hij maakt deel uit van het hoofdbestuur sinds 2007; sinds 2009 is hij vicevoorzitter.

Deze inleiding hield hij op 19 maart 2011 bij het Symposium *De verborgen schat van het innerlijk leven*, waar hij de TVN vertegenwoordigde op de dag dat in Naarden de voorjaarsdag van de TVN werd gehouden over het boekje *Aan de voeten van de meester*.

Omdat Hans in zijn inleiding in Den Haag eveneens dit boekje als leidraad gebruikte, geven we hier zijn lezing weer. Voor de exacte citaten verwijzen we graag naar dit boekje, in de uitgave *Drie Wegen, één Pad* van de UTVN.

Introductie

De mens wordt in deze drukke tijden geleefd door de waan van de dag. Een goede baan is de basis van zijn bestaan. Spiritualiteit komt zeker niet op de eerste plaats. Hij stelt zich regelmatig de vraag: *Verdien ik nog genoeg, kan ik de studie van mijn kinderen betalen, moet ik een nog grotere auto kopen dan mijn concurrent of moet ik rianter gaan wonen?* Al deze stoffelijke begeerten houden zijn denken bezig en houden hem af van het pad van kennis over het zelf. Het houdt zijn innerlijk daardoor als het ware in slaap, maar toch geeft dat innerlijk steeds signalen af. Kan hij het leven anders inrichten, kan hij het Pad gaan? Is hij in staat te luisteren naar de Stille Woorden die in zijn diepste innerlijk weerklinken en is hij in staat te handelen naar deze woorden? Want het aanhoren van deze woorden is niet genoeg; het gaat om de weg naar binnen, het gaat om het gaan van het pad.

Voor de vereisten om het pad te gaan, gaan we bij Krishnamurti te rade: onderscheidingsvermogen, begeerteloosheid, juist gedrag en liefde. Deze kenmerken geven de levenshouding

een andere richting, de weg naar binnen; naar het ontwaken, in de wetenschap dat er geen afgescheidenheid bestaat en het leven uit één bron voortkomt.

Potentiële Boeddha

De titel van de voordracht is *De slapende Boeddha*. Ik doel hier niet op de in het boeddhisme bekende afbeelding van de zieke Boeddha, maar meer op de latente Boeddha: het aller-diepste beginsel in onszelf dat contact heeft met de kosmos, maar waar we ons meestal niet bewust van zijn.

Wie goed luistert, ontwikkelt ook het vermogen om waarheid van onwaarheid te onderscheiden.

Sogyal Rinpoché (1) legt in zijn onderrichtingen uit dat, als wij mediteren over de veranderlijkheid en over onze dood nadenken, er beetje bij beetje een transformatie kan optreden (2). Het is alsof het vliegtuig dat eerst door de wolken vloog, daar bovenuit stijgt en je plotseling in een blauwe hemel terechtkomt. Op dat moment ervaar je iets waar geen woorden voor zijn, geen begrippen; iets wat boven dood en geboorte staat. Dat iets is het onsterfelijke en oneindige wezen van de geest, het fundamenteel goede dat in ieder wezen onaangetast blijft, want niets zal het ooit kunnen ontluisteren.

Het doel van de boeddhistische praktijk is uit te stijgen boven de geest van alle dag, ons te bevrijden van het ego, van alles wat onze gevoelens en gewone gedachten vorm geeft, om de zuivere hemel te ontdekken, waar onze boeddha-natuur (buddhi) schittert.

De kabbalisten kennen het begrip “the Sleeping Princess” (3). Dit begrip

verwijst naar de essentie van ons wezen. Van dit hoge niveau is de gemiddelde mens zich doorgaans niet bewust. De gemiddelde mens stelt zich tevreden met de dagelijkse beslommingen van het ego die het ontwaken van de Sleeping Princess vanzelfsprekend tegenhouden.

Om de weg van het ontwaken gaan, moet de mens, zoals wij theosofen zeggen, het Pad gaan en voor de voorbereiding daarvan gelden de nodige vereisten. Krishnamurti legt in *Aan de voeten van de Meester* (4) uit wat die vereisten inhouden.

Onderscheidingsvermogen

Het ontwikkelen van onderscheidingsvermogen of inzicht is nodig om tot het eerder genoemde ontwaken te komen. Dit is complexer dan op het eerste gezicht wordt aangenomen. Als we ons op het Pad begeven, verrichten wij inspanningen door onszelf voortdurend vragen te stellen of onze handelingen of meningen gerechtvaardigd zijn en of de informatie die wij krijgen waarachtig is of niet. Hierbij is niet van belang tot welke godsdienst of tot welk ras je behoort. Alleen de ware kennis telt. We worden echter constant van ons doel afgehouden door de diverse lichamen waaruit de mens bestaat.

Het stoffelijke lichaam houdt ons vaak af van de werkelijkheid, want wanneer er werk moet worden gedaan, wil het stoffelijk lichaam rusten, televisie kijken, gaan eten of drinken. Je hebt je lichaam echter gekregen om het werk te laten doen. Daarom moet je het wel goed behandelen, er goed voor zorgen en het niet overbelasten, je moet het behoorlijk voeden en met zuiver voedsel volkomen rein houden.

Het astrale lichaam heeft zijn begeerten, het wil dat je kwaad wordt, scher-

pe woorden spreekt, jaloezie voelt en begerig bent naar geld en meer. Mededogen is hierbij het kernbegrip, het middel om deze negatieve gevoelens te ontstijgen. De woede die in je opkomt als iemand je aanvalt, je probeert te vernederen, is een grotere vijand dan de persoon met wie je de confrontatie aangaat. Jij wilt echter geen van deze dingen en daarom moet je onderscheid maken tussen wat je werkelijk wil en wat je astrale lichaam wil. Gemakkelijk gezegd, maar voortdurende oefening en meditatie over mededogen zal vruchten afwerpen.

Je mentale lichaam wenst zich hooghartig af te scheiden van anderen. Het wil een hoge dunk van zichzelf hebben en anderen geringschatten. Zelfs wanneer je het van wereldse zaken hebt afgekeerd, probeert het nog steeds naar zich toe te rekenen. Wanneer je mediteert, zal het je proberen je te laten denken aan de dingen waar het behoefte aan heeft, maar je bent niet dat denkvermogen; het is aan jou om het te gebruiken.

Een goede remedie hiertegen is het luisteren. Luisteren is geen passieve houding, maar een actieve houding. Luisteren naar jezelf, naar die ander, luisteren naar het luisteren. Wie goed kan luisteren, kan ook goed waarnemen. Luisteren is het richten van aandacht.

Wie goed luistert, ontwikkelt ook het vermogen om waarheid van onwaarheid te onderscheiden. Een kleine leugen of een leugentje om bestwil is óók een onwaarheid.

Krishnamurti zegt (5): Tracht na te gaan wat de moeite waard is om te doen. Iets kleins kan veel waardevoller zijn dan een grootse daad. Het voedt de ziel en de ziel voeden is waardevoller dan het lichaam voeden. Je moet

onderscheid maken tussen waarheid en leugen. Je moet leren door en door waar te zijn in gedachte, in woord en in daad.

Je denkbeeld over anderen moet waar zijn, je moet niets van hen denken wat je niet weet. Als iemand iets doet waarvan je denkt dat het je zal schaden, denk dan niet meteen "hij probeert mij kwaad te doen". Het staat niet vast dat de kwaadheid van de ander doelbewust op jou is gericht.

Je moet ook waar zijn in je spreken, nauwkeurig en zonder overdrijving.

Wees waarachting in je handelen en doe je nooit anders voor dan je bent, want schijn is een belemmering voor het zuivere licht van de waarheid, dat door jou zou moeten schijnen als zonlicht door helder glas.

Begeerteloosheid

In *De legende van de Baalsjém* laat Martin Buber een Tsaddíek aan het woord. Onderscheidingsvermogen heeft je laten zien dat datgene dat de meeste mensen begeren, zoals rijkdom en macht, het bezitten niet waard is. Als dit echt wordt ervaren en niet met de mond beleden, houdt elke begeerte naar deze zaken op. Maar is dit ook zo? Wanneer alle begeerten voor het zelf verdwenen zijn, kan er misschien toch een verlangen zijn om het resultaat van je werk te zien. Als je iemand helpt, wil je zien in welke mate je hem geholpen hebt en misschien wil je zelfs wel dat hij het ook ziet en je er voor dankbaar is.

Dit is nog steeds begeerte en een gebrek aan vertrouwen. Je moet dus het goede doen omwille van het goede, niet omdat je hoopt op een beloning: *De gedachten die niet het gedachte beogen, maar zichzelf en haar glans, zijn schaduwen. De daad, die niet zint op het*

doel, maar op waardering, heeft lichaam noch oppervlak, bestendigheid noch verschijning. Wie vervuld is van zichzelf, in hem is geen plaats voor God (6).

Deze uitleg laat duidelijk zien wat de grootste blokkade is.

Krishnamurti gaat in dit verband nog in op kleine valkuilen. Je moet op je hoede zijn voor kleine begeerten die in het dagelijkse leven veelvuldig voorkomen. Verlang nooit uit te blinken, of voor knap te worden aangezien. Begeer niet te spreken. Het is goed om weinig te spreken. Nog beter is om niets te zeggen tenzij je er redelijk zeker van bent dat wat je wenst te zeggen waar, vriendelijk en behulpzaam is.

Een andere veel voorkomende begeerte is om je te bemoeien met anderen zaken. Wat iemand doet of zegt, is jouw zaak niet. Je moet leren hem helemaal zijn eigen gang te laten gaan. Voor je zelf eis jij de vrijheid op om te doen wat je gepast acht; diezelfde vrijheid moet je die ander dan ook gunnen.

Die wederzijdse vrijheid houdt geen wetteloosheid in, want je bent verplicht je aan de wetten van het land te houden. Het houdt meer respect voor elkaar in.

Juist gedrag

Het boek *Aan de voeten van de Meester* geeft de volgende gedragskenmerken aan: zelfbeheersing in denken; zelfbeheersing in handelen; verdraagzaamheid; blijmoedigheid; op-één- puntgerichtheid; vertrouwen.

Zelfbeheersing van denken

Waar begeerteloosheid betrekking heeft op het onder beheer staan van het astrale lichaam, gaat het bij denken over het mentale lichaam. Het betekent beheersing van je humeur, beheersing van het denken zelf. Die be-

heersing streeft naar evenwichtigheid; het is een poging om je voor te bereiden op het Pad. Een kalm denkvermogen betekent ook de moed de beproevingen van het Pad onbevreesd te ondergaan. Sta je zelf niet toe bedroefd of neerslachtig te zijn, want het werkt aanstekelijk op anderen. Gebruik je gedachtekracht dagelijks voor goede doeleinden; wees een kracht die met de evolutie meewerkt. Houd je denken vrij van trots, want trots komt slechts uit onwetendheid voort.

Zelfbeheersing in handelen

Als het denken is zoals het behoort te zijn, zul je weinig moeite met je handelen hebben. Bedenk dat denken tot daden moet leiden. Er moet geen luiheid zijn, maar voortdurende activiteit in goed werk. Maar het moet je eigen taak zijn die je volbrengt, niet die van iemand anders. Laat iedereen zijn eigen werk op zijn eigen manier doen. Wees steeds bereid hulp te bieden waar dit nodig is, maar dring jezelf niet op.

Verdraagzaamheid

Je moet volmaakte verdraagzaamheid voelen voor alles en iedereen. Die verdraagzaamheid bereik je alleen maar als je zelf vrij bent van dweepsucht en bijgeloof. Beschouw ieder met welwillendheid, vriendelijkheid en verdraagzaamheid. Aanvaard kritiek. De Dalai Lama zegt in dit verband: Men kan niet veranderen wat men weigert te zien. Als iemand kritiek heeft, luister dan met de grootste aandacht.

Blijmoedigheid

Je karma blijmoedig dragen, van welke aard dit ook moge zijn. Het is niet gemakkelijk het als een eer te beschouwen dat je leed te verduren krijgt. Leed bewijst dat de heren van Karma jou waardig achten om te worden geholpen.

Op- één- punt- gerichtheid

Het enige dat je steeds voor ogen moet houden is het werk van de innerlijke meester te doen, want er is maar één weg naar verlichting. Op- één- punt- gerichtheid betekent ook dat niets je ook maar voor één ogenblik zal mogen afhouden van het Pad dat je hebt betreden. Het is alsof je het pad moet worden om het te gaan.

Vertrouwen

Je moet vertrouwen in je innerlijke meester hebben; je moet vertrouwen hebben in jezelf. Als je hem al hebt leren kennen, dan heb je vertrouwen in hem. Als je hem nog niet kent, dan moet je toch vertrouwen hebben. Zolang er geen volmaakte vertrouwen is, kan er geen volmaakte stroom van liefde en kracht zijn. Je moet vertrouwen in jezelf hebben, want jij bent een vonk van het Universum. Je hebt toegang tot alle kracht van het Universum. Daarom is er niets dat je niet kunt doen.

Liefde

Liefde is de wil tot eenheid, tot eenheid met God. Een ander aspect is dat Liefde ook het verlangen is tot bevrijding uit de eeuwige kringloop van geboorten en dood. Het is niet zozeer verlangen als wil, wilsbesluiten, vastbeslotenheid. Om tot resultaat te komen moet deze je hele wezen vervullen, zodat er geen ruimte over blijft voor enig ander gevoel.

Dit is lastig, maar Krishnamurti doelt op een onvoorwaardelijke vorm van liefde. Deze vorm van liefde is er één zonder eigenliefde. Eigenliefde is vooral bezitsgerichte liefde en verlangt altijd iets terug. Daardoor is de persoon altijd onzeker.

Erich Fromm zegt min of meer hetzelfde in het boek *Een kwestie van heb-*

ben of zijn in deel II – analyse van de twee bestaanswijzen (7). De onvoorwaardelijke liefde echter, is niet op bezit gericht. Deze liefde bestaat in de zekerheid van het zijn.

Van theorie naar praktijk: in het dagelijkse leven kan je er op twee manieren mee omgaan. Ten eerste: je moet er voor zorgen geen enkel levend wezen te kwetsen.

Ten tweede: je moet altijd uitkijken naar een mogelijkheid anderen te helpen. Wat het eerste betreft, niet kwetsen, liggen er veel valkuilen op de loer. Er zijn zeker drie valkuilen die meer schade toebrengen dan al het andere in de wereld: roddel, wreedheid en bijgeloof.

Kijk maar eens wat *roddel* aanricht: je vult je omgeving met slechte gedachten, in plaats van met goede gedachten. Je omgeving neemt dit direct waar – al is het maar in een gevoel van onbehagen. Gesteld dat in die mens echt het kwade aanwezig is, dat je voorstelt, dan voed je het en versterk je het juist. Je vult je eigen verstand met slechte gedachten en zo belemmer je jouw eigen groei.

Met *wreedheid* gaat het evenzo. Een veel gehoord excuus is dat het de gewoonte is om zo te handelen. Bijvoorbeeld de zinloze jacht op wilde dieren. Wreedheid is echter een misdaad en een misdaad houdt niet op een misdaad te zijn, omdat velen haar begaan.

Bijgeloof heeft ook aspecten van wreedheid in zich. Denk bijvoorbeeld aan het slachten van tijgers, omdat de tanden geneeskracht zouden hebben. Bijgeloof zet niet aan tot juist waarnemen en kritisch nadenken.

Krishnamurti zegt: Wil, wijsheid en liefde (8) zijn de drie aspecten van de Logos. Degenen die het Pad willen gaan om te dienen, moeten deze aspecten

ten in de wereld laten zien. De wijsheid stelt je in staat om te helpen; de wil geeft richting aan de wijsheid; de liefde inspireert de wil. Dat zijn de vereisten.

Afsluiting

De woorden van Krishnamurti zijn in deze tijd nog steeds van toepassing. Wie de Boeddha in zich zelf wil laten ontwaken, wie kennis wil maken met de Sleeping Princess, zal zich in moeten spannen en de weg moeten gaan. Waar de oude boeddhistische leer zegt dat je het Ego moet overwinnen, zeggen andere esoterische leringen dat het Ego ons juist is gegeven om te leren!

Ik sluit af met een citaat:

Voor hen die aankloppen:

*Leid mij uit het onwerkelijke naar het
Werkelijke*

Leid mij uit de duisternis naar het

Licht

*Leid mij uit de dood naar de
Onsterfelijkheid*

[Brihadaranyaka Upanishad I, 3.28]

Voetnoten

1 Zie onder andere *Het Tibetaanse boek van leven en sterven* – Sogyal Rinpoché

2 Pag 54 *Boeddhisme in het dagelijks leven* – Nathalie Chassérieau – ISBN 978-90-438-2092-9

3 Hoofdstuk 29 uit *Adam and the Kabbalistic Tree* – Ze'v ben Shimon Halevi. ISBN 0-09-119501-2

4 *Drie wegen, één pad* – Uitgeverij der Theosofische Vereniging in Nederland. ISBN 90-6175-088-1

5 *Aan de voeten van de Meester* - Alcyone

6 Pag. 39 *De legende van de Baalsjém* – Martin Buber – Uitgeverij N. Kluwer 1968

7 *Een kwestie van hebben of zijn* – Erich Fromm Uitgeverij Bijleveld ISBN 90-613-156-46

8 In het ritueel van de Internationale Orde van de Tafelronde worden deze begrippen aangeduid met Liefde, Wijsheid en Kracht.

Je moet volmaakte verdraagzaamheid voelen voor
alles en iedereen, en een grote en warme
belangstelling koesteren voor de
geloofsovertuigingen van hen die tot een andere
godsdienst behoren, evenveel als voor die van
jezelf. Want hun godsdienst is een pad naar het
hoogste, net zo goed als de jouwe en om allen te
kunnen helpen, moet je allen begrijpen.

(Aan de Voeten van de Meester)